

A close-up photograph of a marble bust of a man with thick, curly hair and a full beard. The bust is shown in profile, facing left. The background is a bright, slightly blurred outdoor setting with a window frame visible.

Valentinus
Tolkning av Paul Lindberg

**SANNINGENS
EVANGELIUM**

www.rikareliv.info

Innehåll:

- 3.** Förord
- 5.** Inledning
- 7.** Sanningens Evangelium
- 21.** Efterskrift
- 24.** Kommentarer

Sanningens Evangelium av Valentinus

Tolkning av Paul Lindberg, 2010,
Omslagsbild, Jesus enligt Michelangelo. Foto, Paul Lindberg.
© Paul Lindberg, Rikare Liv – Civilisation

paullindberg@rikareliv.info

Förord

Sanningens evangelium, kan ha skrivits någon gång under 100-talets mitt, av den romerska författaren och biskopen **Valentinus**, *Valentinos*, och tolkas här av Paul Lindberg. Det är främst urkundens andemening som tolkats, med ett modernt språkbruk.

I Sanningens Evangelium visar Valentinus att han låtit sig påverkas en hel del av de fem tidigare Jesuskrifterna, alltså även Tomasevangeliet, men även av andra skrifter. Han har dock låtit dessa skrifers andemening komma till fruktsam korsblandning, och låtit sina inspirationer flöda i egna klargörande tankekonstruktioner.

Originaltexten är ett papyrusfynd funnet i Nag Hammadi 1945, som offentliggjordes ganska omedelbart, till skillnad på Dödahavsrollarna som hölls hemliga i decennier.

Sanningens Evangelium översattes under andra hälften av 1950-talet av olika experter. Denna översättning är en sammanställning av Svenska Gnostiska Biblioteket, med en förklaring enligt följande:

”Huvuddelen av texten är Junginstitutets översättning – M. Malinine, H.-Ch. Puech G. Quispel, *Evangelium Veritatis*, Zürich 1956, och de fyra sidor, som i det sammanhanget inte publicerades, kom istället på Pahor Labib, *Coptic Gnostic Papyri in the Coptic Museum at Old Cairo*, Pl. 9, 10, 6, 5, Kairo 1956. Hänsyn har även tagits till S Giversens danska översättning, *Sandhedens Evangelium*, Köpenhamn 1957, och Tills och Schenkes översättning av de senare publicerade fyra sidorna. (*Theol. Lit.-Zeit.* 1958, s. 497 ff.). De vid mina seminarieövningar under läsåret 1957/58 vunna resultaten har även inarbetats. (Till de koptisk-gnostiska fynden och *Evangelium Veritatis* se *Religion och Bibel XVII*, 1958.)”

(Parenteser i Valentinus skrift är Paul Lindbergs).

* = kommentarer i efterskriftens sista kapitel.

Inledning

Valentinus och Ordets betydelse

Valentinus, *Valentinos*, författaren till de två skrifterna Sanningens evangelium och Filiposevangeliet, levde och verkade under 100-talet. Födelseåret är okänt.

Han började sin bana i Alexandria, som kristen gnostiker, och därefter verksam i Rom mellan åren 138–165. Han lär ha dött på Cypern under sena 100-talet.

Under Valentinus levnad var kampen över Ordets betydelse i en stor omfattning med avgörande konsekvenser.

Valentinus bildade under sin levnad skola i en kristen-gnostisk värdelära, vilket resulterade till att församlingar spreds i både östra och västra romarriket. Och hans lära konkurrerade stort med andra läror.

Enligt en bedömning kan Sanningens evangelium utgöra en predikan, med klargörande kunskap om Gud – skaparen av Alltet, vilket Gud själv är omsluten av (panenteism).

Valentinus lära utgår från föreningen med människorna och Jesus. Vilket han uttrycker i Urprincipen Bythos, Sophias fall, Demiurgens hybris, samt Frälsning genom Eonen Kristus – den tidlöse Kristus.

Under Valentinus levnad och därefter, började angreppen mot hans lära av personer som Irenaeus, Hippolytos och Tertullianus. Och i århundradena därefter, bekämpades hans skrifter frenetiskt, och brändes tillsammans med andra Jesus-skrifter. Och detta gjordes av dem som kom att bli ryggraden i det kejsrerliga romerska kyrkobygget.

Sanningens evangelium understryker kunskapandets betydelse, som en viktig del för människornas Gudsrelationer. Kunskapen om Gud lindrar okunnigheten, som egentligen är glömskan om Gud. Människorna växte sig istället starka i illusionernas bländverk, vilket gav världen stort elände.

Guds Namn är Sonens, och Jesus är en reell fysisk människa, vilket är centralt i evangeliet. I Sonen uppenbaras Gud, och möjliggör människans efterföljelse och tillblivelse, för att helt enkelt bli som Jesus – hans systrar och bröder. Det vill säga Guds barn i Andens mening.

Paul Lindberg, 2010

SANNINGENS EVANGELIUM

Av Valentinus, med tolkning av Paul Lindberg

Glömskan om Gud

Sanningens* evangelium är en glädje för alla dem, vilka nåtts av sanningens Fader och blivit medvetna genom Ordets kraft, kommit ur Pleroma (Livsanden), vilket är Guds medvetenhet och tankeförstånd.

Det som kallas frälsning, är det verk som kan ge räddning för alla dem, som är ovetande om Gud. Detta Evangelium är hoppets uppenbarelse, och en skatt för dem som söker Gud. Ty Alltet (Livsanden) har sökt alla dem, som ursprungligen kommit från Gud. Och alla är i Gud, den Ofattbare, den som står över varje mänsklig tanke.

Okunskapen om Gud gav en allmän oro och fruktan, vilket blev som förtätad dimma, då ingen kunde se. Illusionen tog makt istället för sanningen. Den bearbetades i det tomma utan att känna sanningen.

Löggen tog gestalt i illusionens skapelseverk, och med kraft framställdes den förskönande lögnen, som ersättning för sanningen. Men detta blev trots allt aldrig kränkande för Gud. Eftersom okunskap ger oro och fruktan är det förlåtligt, men som kan förleda till lögnernas skapelseverk. Hos Gud ligger sanningen trots allt fast, och är oförstörbart. Därför föraktas lögnens illusioner!

Och på så sätt slog orons och fruktans vilsenhet aldrig rot, då den på grund av dimmigheten i de glömda relationerna med Gud var orsakad utan insikt.

Det var den disiga glömskan som orsakade oro och fruktan. Ett behov uppenbarades, som påminnelser, som genom lockelser för större kännedom om sanningen. Ett strävande möjliggjordes efter insikt för att bättre kunna stå emot illusionens lögner.

Glömskan är inte ett verk av Gud – även om det som saknas görs påmint för en möjlig räddning. Det som blir till i Gud, är var och ens insikt om det som uppenbarats. Glömskan upplöses och Gud kommer till känna. Det var alltså kännedomen om Gud som glömts, på grund av tappad minnesförmåga eller bristen på insikt.

Glädjebudskapets lockelser

Glömskan orsakade Guds frånvaro. Och om Gud återvänder till minnet, kommer glömskan aldrig mer att ta makt. Glädjebudskapet är lockelsen, som uppenbaras tack vare Guds förbarmande, genom dolda mysterier om Jesus Kristus fullkomlighet.*

Genom Jesus lockar Gud alla dem som är i mörkret på grund av glömskan. Gud upplyser dem, och visar en möjlig väg, och den upplysta vägen är sanningen genom Jesus. Lögnarna trilskades och ville något annat. De förföljde Jesus och Livsandens mening. Och de motarbetade honom och sökte förinta honom – de spikade honom på tortyrpålen.

Jesus är fruktens insikt om Gud, för dem som äter av den frukten. De som åt av frukten fann glädjebudskapet och blev glada över den värdefulla skatten. Av frukten fick de smak av Jesus, och de blev till sig, och blev Jesus systrar och bröder.

Gud, den ofattbare och alltets skapare, saknar de levande, alla dem som är under tillblivelse och blir till, vilka Gud håller förborgade hos sig till den dagen.

Jesus gavs fulländning, vad kan då finnas för okunskap mellan honom och människorna? Gud är ju aldrig ogin eller omöjlig. När Jesus Eonen* (oändlige)

med sin fulländning gör sig gällande, så inbegriper det alla människor, som själva tar vägen via sanningen till livet. De som däremot inte tror på människans möjliga Gudsrelationer, de kan själva söka Gud, och få insikt om de utlovade möjligheterna.

Gud håller i människornas tillblivelse tills fulländningen, och ger alla möjligheten att återvända. Det sker genom människornas tillblivna insikt och Guds medvetande, i en enastående relationsprocess och fulländning.

Många är okunniga om Jesus, men hoppas ändå kunna lära känna honom. Och vad behöver då människorna om inte insikt om honom – den tålmodige vägvisaren. Jesus förklarade Ordet för människorna – lärare och profet som han är. Vissa satte sig upp mot honom, och litade mera på den egna illviljan, och de försökte pröva Jesus. Men Jesus gjorde klart att han redan var prövad, och avslöjade deras skam och tomhet. De sökte heller inte sanningen och därför hatade de honom.

Insikten om De Levandes Bok

De som hade barnets skuldlöshet, tillhörde Gud och tog till sig det Jesus lärde dem, och de kom till insikt om Guds avsikter. De förstod och prisade därefter Gud. Insikten uppenbarade De Levandes Bok, som finns i Guds medvetande.

Ända sedan alltets grundläggning är Guds vägar outgrundliga, men Jesus förunnades insikten, som ingen kan ta ifrån honom, då det var förbehållet honom att dö och leva för den insiktens skull.

Ingen som trodde på frälsningen kunde uppenbara sig själv, så länge De Levandes Bok inte visats – för den är förborgad. Därför tog den barmhärtige Jesus på sig människornas lidanden, då han visste att hans död är livet för många.

Liksom när ett testamente ännu icke öppnats, så är det okänt – så som insikten om alltet. Gud är fördold och osynlig, men kan uppenbaras för den troende med en god vilja, och med godkända uppsåt. Jesus uppenbarades och ikläddes De Levandes Bok. Han förnedrades och förföljdes, men gick in i det eviga tillståndet, med förverkligandet av De Levandes Bok.

Förgänglighetens trasor, kläddes istället i gyllene oförgänglighet, då Jesus gick igenom fasans outgrundliga vägar. Han visade vägen för dem som var avklädda genom glömskan. Och med insikt och fullkomlighet förkunnade han om det som är i Guds hjärta, då han undervisade alla dem, som var utan undervisning.

De som får undervisning, är inskrivna i De Levandes Bok. Undervisningen gäller var och en, och i förändringen vänds mottagaren mot Guds ansikte till förnyelse.

Den stora saknaden

Alltets* förutsättningar är Guds fullkomlighet, och allt interagerar genom Guds medvetenhet. Insikt om Gud kan uppstå, då Gud drar människorna till sig, och vill göra dem till sina egna.

Okunnighetens bärare, vilka saknar den goda viljan, de saknar det betydelsefullaste, vilket skulle kunna göra dem fullkomliga. Eftersom alltets fullkomlighet är i Gud, som interagerar i Gudsrelationer, vilket var och en kan tillgodogöra sig, av allt det som alla tilldelas. De med en god vilja är redan kända och har förberetts för livet givet av Gud. Och alla dem, vilka Gud redan känner har anropats med sina namn. Men de vars namn Gud inte känner har heller inte utropats, för de har ännu inte fått någon fason.

Den som inte gör sig tillgänglig kan heller inte höra sitt outropade namn. Samma sak med dem utan uthållighet ända till slutet. Dessa bär på ett glömskans egenverk, och är sig själva nog, vars namn Gud inte heller utropar. Alla som svarar på kallelsen hör Gud, som vänder sig till dem, och de blir alla medvetandegjorda. Insikten har gjort dem medvetna om varifrån de kommit, och vet var de är på väg.

Efter en berusning, återkommer sakernas rätta tillstånd, vilket istället är det rätta tillståndet, som avsetts för livskvalitetens innehåll. Gud har förmått många att återvända ur förvillens tillstånd, och drar dem till de rätta tillstånden, som de avlägsnade sig från.

Ett stort under var att de fanns i Gud utan insikt om detta. Och hur de gick ut i

världen, utan insikt om dess beskaffenhet, som i det tillstånd de själva befann sig.

Guds vilja tvingas aldrig på någon, men möjliggörs av lockelserna genom den fria viljans strävan efter insikt, i vilket relationen med Gud kan uppenbaras.

Guds förklaringar

Insikten om De Levandes Bok, som Gud uppenbarat för eonerna (de eviga), är Guds tecken för en uppenbarad räddning. I dessa tecken finns inget höjt röstläge, och inga tecken som sakna röst. För dem som söker tecknen blir ingenting utan betydelse. Detta är sanningens tecken, för dem som tolkar och lär känna tecknen. Den fullkomliga sanningen gäller bokstav för bokstav, liksom en fulländad bok – från A till O. Guds tecken är för eonerna i Guds andliga tillblivelse, och gratis för alla.

<i>Visdom</i>	<i>uttänker Ordet</i>
<i>Lära</i>	<i>uttalas</i>
<i>Insikt</i>	<i>uppenbaras</i>
<i>Heder</i>	<i>ljusets krans</i>
<i>Glädje</i>	<i>ljusets belöning</i>
<i>Ära</i>	<i>upphöjelsen</i>
<i>Fason</i>	<i>utformas</i>
<i>Ro</i>	<i>Guds frid</i>
<i>Kärlek</i>	<i>Ordets görare</i>
<i>Tro</i>	<i>omsluter Ordet.</i>

Guds Ord är i allt – frukten av Guds rikedom och uppenbarelsen av Guds vilja. Ordet uppbär allt, och gör urskiljning, gestaltar, förädlar och möjliggör anordningar för ett återvändande till Gud – Fadern och Modern. Ordet, som lagts hos Jesus är av obegränsad fruktsamhet.

Gud uppenbarar den andliga mystiken och det fördolda. Guds inre väsen är Livsanden i ett Enda, med sin fördolda frukt i sin son, och efterföljelsen i Guds barn. Genom sonens medlidande kan vi känna Gud bättre, och söka Gud för återupprättelse och rehabilitering.

Endräktens gemenskap

Tillblivelsen fyller bristerna, och upplöser ofullkomlig gestaltning, till en alldeles ny Fason. Men där missunnsamhet och drabbning äger rum, där finns tomhet. Och där Endräkten hittas (samförståndet, sämjan, enigheten, harmonin) där finns fullkomligheten. Tomheten uppstod, då insikten om Gud inte blev levande.

Den nya fasonen tar form i förening med Endräkten, och var och en finner sig själv i reningen från gamla former genom insikt och fulländad gemenskap. Materi-
en (materialistiskt, världsligt) hos den nye bränns bort, som i ett eldsljus i mörkret, och det nya får liv istället för död.

De gamla kärlen* gick sönder på grund av att de inte höll, vilket ersattes av ett kärl med hållbarhet, och fullgott innehåll, och det kärlet blev fulländat.

Domen, som bestäms över var och en, är som ett upphöjt tveeggat svärd, som skär till med båda sidorna samtidigt, och Gud ger sig tillkänna som tillskäraren. Gud är i kärlets hjärtan, inte bara som röst, utan även som kropp.

Men kärlet hade svårt att tillvarata det nya innehållet. Stor förvirring uppstod.

*Några var torra, andra var fyllda,
Några var försedda, andra var urtömda,
Några var helgade, andra var i stycken.*

Gud i Livsanden

Allt övergick i den stora oredan och disharmonin. Människorna hade ingen stadga eller stabilitet, och tillståndet var förvirrat. De var bedrövade, och jämrade sig, och förstod inte vad det berodde på.

När sanningen med tiden kom till kännedom, med alla dess nya möjligheter till lösningar, hälsades Gud i tacksamhet över den fulländade ändamålsenligheten, vilket förenar den goda viljans alla människor med Gud.

Var och en, som lär sig älska sanningen, förenas med Livsanden, och blir mottagare av orden, som läggs i munnen hos var och en.

Gud manifesterar uppenbarelsen för sina eoner. Den dolde uppenbarar sig, ge-

nom sin förklaring. Gud allena, är den som är till, och låter sina eoner bli till.

Guds alla rymder är emanationerna. Och det som kom till insikt har utgått från Gud, och de som fylldes av insikt blev barnen av fulländningen.

Innan de ännu fått egen fason och namn, det som Gud väcker till liv för var och en, så fanns redan fröet till den nya människan i Guds medvetande. De var redan i Gud, innan de kom till insikt. Gud är fulländad och känner alla rymder – allt och alla är i Gud.

Gud låter den hörsamme bli till och får fason och namn. Och de som ännu inte blivit till, de har ännu inte insikten om tillblivelsens skeenden.

Jag säger alltså inte, att de som ännu inte blivit till inte är i Gud, utan de står i tillblivelsens tillväxt för det rätta tillfället i obestämd tid. Först måste någonting uppenbaras för en insiktsfull tillblivelse. Guds lockelser är det som drar.

Men frukten, som ännu icke ätits, är det som först måste till. Det gäller alla rymder, som utgått ur Gud. Vilket också är det som uppreser dem alla till vardandet.

Den, som inte har sin rot i Gud, har heller ingen frukt därifrån. Den som är sitt eget verk, och sig själv nog, den har också gjort livsinnehållet till sitt eget slut.

Därför skall den, som överhuvudtaget inte existerar i Guds gemenskap, aldrig bli till för livet. Men alla har möjligheten att vandra den vägen.

Nattens skuggor och drömbilder

Vad vill Gud med oss? Hur ska människan uppfatta och se på Gud? När ljuset upplyser om fruktan, som människan gripits av, förstår hon med tiden, att den fruktan var av något annat slag.

Så är okunnigheten beträffande Gud, av dem som aldrig känt Gud. Eftersom fruktan och förvirring orsakades av osäkerhet, tvivel och splittring, så var mängden av vrågbilder om Guds bilden, något som förblindade dem alla, kring tomma absurditeter. De var djupt försänkta i dag- och nattdrömmande och av förvirrade fantasier, på grund av okunskapen.

Antingen fördes människan till flykttens drömmar, undan existentiella problem.

Eller så är människor kraflösa eller lättleda, och fabulerar om allt det som kan ske i drömmier; att de slår någon, eller själva blir slagen; att de dras upp i luften utan vingar; att de drömmier att någon söker döda dem, trots att sådana hot inte föreligger. Eller att de själva söker döda någon, och besudlas med offrets blod.

Då de vaknar, efter fasansfulla drömmier, så fanns inget påtagligt med drömmierna.

På så sätt kastas det förvirrade och omedvetna bort, liksom drömmien, som inte längre räknas till verkliga händelser. Istället glöms nattens skuggor och drömbilder. Och i medvetandet förvandlas det omedvetna till medvetenhet i ljuset av Guds omsorg, och i ljusets möjligheter för den personliga tillblivesen.

Ordet uppenbaras

Livsanden kom snabbt till Jesus, för att låta honom återuppstå. Till honom gavs handen, när han låg utsträckt på marken, och han restes på fötter, för att åter kunna stå upprätt.

Med Guds medvetande och Sonens uppenbarelse gavs möjligheten till större insikt. När vännerna sett och hört honom, lät han dem känna på hans kropp och de kände hans doft. De berörde den älskade Sonen.

När Jesus återuppstått, undervisade han vännerna om den ofattbare Gud, och lät Livsanden komma över dem alla. Jesus fullbordade Guds vilja, och många togs emot i ljuset.

Så vände sig de som inte tillhörde andligheten, de som tillhörde materien (materialism, världsligt, det oandliga) mot honom. De var främmande för vad de såg, och kände inte hans fason och avsikter. De såg inte Jesus som samma kött som de själva, utan någon som inte längre kunde hindras. Det de såg var något oförstörbart och ogripbart.

Jesus talade om förändringens nya möjligheter. Han talade om det som kom ur Guds hjärta, då han undervisade om det oförgängliga Ordet. Ur hans mun och hans röst, föddes liv. Han gav alla anhängarna en tankeställare, och ett skarpsinne, och förbarmade dem, genom kraften från Livsanden. Jesus lyckades få

förvirringen bland anhängarna att upphöra. I vilsheten behövdes hans hjälp och förbarmande, för dem som stod under illusionens bojar. Och med stor övertygelse befriades de alla från bojornas fångsel. Och Jesus förklarade okunskapens skam, och visade kunskapens möjligheter till insikt.

Jesus blev:

Vägen för dem som gått vilse

Insikten för dem som var okunniga

Skatten för dem som sökte

Styrkan för dem som vacklade

Renheten för dem som var orena

Allas lika värde

Jesus är herden, han gick för att söka ett lamm, som gått vilse. Han lämnar därför de övriga nittionio fåren. När han fann det bortsprungna lammet blev han glad.

Nittionio är talet som ligger på vänster hand, men när ettan läggs till, går hela talet över på höger hand. Och så är det även med det som saknas ur en ofulltalig gemenskap. Det som saknas på vänster hand gör handen ofullständigt utan ettan, för tillsammans utgörs helheten av 100 procent. Ettan som saknas drar de övriga nittionio över till en fulltalig högerhand, genom att ett var orsaken, och herden verkade genom att lägga till ettan som saknades.

(Ur berättelsen om det bortsprungna fåret har en hel del principer och filosofier uppkommit – bland annat värdebegreppet kring *utilism*, eller om solidaritet).

Jesus arbetade till och med på vilodagen för att finna det bortsprungna lammet. Och lammet kunde räddas, då Jesus drog det upp ur gropen. Om det kan ni lära er, ni som är hjärtats lärande barn. Vilodagen är aldrig ett hinder för att göra goda gärningar, både vad det gäller att kunna rädda ett lamm eller att rädda ett barn. Detta är istället frälsningens verk, som aldrig kan vara olämpligt. Om det kan ni berätta för alla dem som söker ljuset. Er räddning blir till andras räddning, och ni blir ordets görare för räddningens ljus som aldrig slocknar.

De som ramlat, reser ni benen på, och era händer hjälper de sjuka och behö-

vande. Låt de hungriga mättas, och de betryckta ger ni frid och upprättelse. Hjälp dem att åter stå upp, och väck dem som sover. Ni är ju den utvalda visheten.

Den starke blir inte starkare av berusning, utan av det goda inom sig. Ge därför akt på er själva! Sök heller inte det som ni redan övergivit, och återanvänd inte till det oätbara, stanna i det ni ätit av Jesus. Lämna det livsodugliga, för ni har redan kastat ut det onda. Ni ska inte åter bli slavar under det onda, som ni ju redan har fördrivit.

Gör er inte fåfänga i kroppars styrka, de kommer ändå att falla. Den som är utan lag är ingenting, och skadar sig själva mer än lagen. Och den som gör sina egna lagar, gör sina gärningar olagliga. Men den rättfärdige, gör sina gärningar för kärlek och rättvisa. Guds vilja gör ni, därför att det är därifrån ni kommit. Guds mildhet och vilja är gott.

Doftens barn

Gud känner sådant som är från er själva, och ni finner vederkvickelsen hos Gud, därför att frukterna från er känns igen av dem som går med er.

Guds barn är doften, av Guds anletes nåd. Och Gud älskar doften, som yppar sig överallt, och inblandas med materien (världen), och doften sprider ljusets behaglighet, och låter dem övervinna varje gestalt och varje röst. Ögonen känner inte doften, men anden har den förmågan. Och de som dras till doften, dras till platsen varifrån början hade sin rot.

Men den doften, som var kall, var den första doften – en illusorisk skapelse, som ett kallt vatten utan värme och känsla. Den doften var instabil som kyligt vatten blandat i jord utan fasthet, som gungfly, och upplöstes på grund av dålig bärighet. Dofter som är känslökalla hör splittringen till. Och den varma vinden sveper och dränerar jorden från kallt vatten, till fast underlag. Med värmen och ljuset yppas doftens härlighet åter.

Kärlekens heta Pleroma återställdes (rotens ursprung, Livsanden), och kylan tappade greppet hos doftens utvalda barn, som fann kärlekens väg till livet.

Nåden över bristen

Dessa evangelieord i sökandet efter Pleroma (Livsanden) är för dem, som längtar efter frälsningen, det som kommer inifrån (Gud genom medvetandet). Hoppet är förbundet med stora förväntningar, som levandegörs i ljuset utan skuggor, vid tillfällena då Gud ger sig till känna.

Materiens brister (världens) kommer inte från Gud. Men i ofullkomlighetens företeelser, uppenbaras Gud, för att låta det fullständiga åter ta plats. Guds omfattning är rik på mångfald och där finns inte inskränkthetens illusioner.

Bakom upprättelsens verk för den tidlöse ger sig Gud till känna, för dem alla, som möjligheten att slå in på sanningens väg, i omvändelsen för livet.

Omvändelsen möjliggörs av ånger, och ånger rymmer en längtan efter stabilitet. Livsanden blåste liv och satte nåden över försyndelsen, och lät omvändelsen leda till själsfrid. Nåden är i ljuset, till förlåtelse över bristen.

Så som läkaren hastar till den sjuke, så är det viljan som driver på, för den läkaren har det som den sjuke behöver. På så sätt fylls det som saknas, av det som kommer ur den goda viljan. Och i den medvetna goda viljan interagerar ömsesidigheten genom Livsanden (Pleroma), och brister fylls med fulländning. Bristen är utan nåd, men i nåden fylls bristerna med nytt innehåll.

Det pratades om "Kristus i människans mitt", att de förvirrade skulle kunna ges möjlighet att återvända. Och genom Guds förbarmande kunde omvändelsen smörjas till fulländning. Men om tomheten åter tar makt, tas också smörjelsen slut. Smörjelsen garanterar inte nåden, om kärlet åter fylls med brister.

Hos dem som blir utan brister skall sigillet inte brytas, och heller inte vara i avsaknad av något. För den som fyllts med brister skall allt tagas ifrån, men för den som fyllts med ett gott innehåll skall allt vara givet.

Gud känner sina plantor, för de är planterade i fullkomlig jordmån. Härligheten är deras viloplats. Och Guds Ord är viljans verk och uppenbarelser av Andemeningen. Från Guds medvetande utgick först av allt Ordet, det rymde Tanken, som uppenbarade Nåden, och som gav människorna hopp.

Jesus var den som först kom ut, då det var Guds vilja och behag. Ingenting

sker heller i fullkomligheten utan Guds vilja. Och den viljan är ofattbar. I det ofullkomliga sker allt det som inte rymms av den goda viljan.

I Jesu fotspår går ingen utan Guds vilja. Och i fotspåren går ingen ensam, och på vägen sker tillblivelsen i Jesu efterföljd. Guds vilja följs av dem som frivilligt låter sig ledas av det ofattbara. Och i ljusa ögonblick kan obehagliga brister uppenbaras, för att den fortsatta vandringen övergår i ånger som renar.

Gud erfar allas a och o, om deras början och slut. Vid slutet ställs alla inför frågan: vad vill ni göra med det som ligger framför er? Gud frågar dem om det existentiellt verkliga, om var och ens öden. Frågan ställs om insikten om Gud, om det är meningsfullt att följa spåren som leder till Gud – Livsanden – från vilken begynnelsen utgick. Och alla dem, som återvänder utgår från Gud, de uppenbaras till förhållande och glädje över Guds Namn.

Namnets betydelse

Guds Namn är Sonens. Jesus vars Namn nämndes först, och gav Gud igenkänning, av det som utgått från Gud. Jesus föddes i Gud, och blev Sonen av Guds medvetande. Gud gav Jesus sitt igenkännande av sig själv. Jesus som bär Namnet – som också bärs av hans efterföljare – hans systrar och bröder.

Möjligheten finns att se Jesus, men Namnet är osynligt, och tillhör det osynliga mysterium, vilket enbart kommer till de saligas medvetanden, som är fyllda därav. Guds Namn nämndes aldrig, men uppenbaras alltså genom Sonen.

Namnet är av stor betydelse. Ingen har kunnat ge Gud något namn, eftersom ingenting funnits utom Gud. Gud är inte någon som blivit till, och inte blivit skapad. Det är istället Gud som skapat och låtit allt bli till, som blivit till. Och Jesus blev till för mångas skull, till efterföljelse och som riktmärke och kännetecken för alla.

I Jesu efterföljd formades eonerna (de eviga, efterföljarna) för vilka Jesus var Namn och riktmärke – som enda ledare över deras huvuden. Jesus blev Guds Namn på jorden, med fulländad kraft och myndighet. Medan Guds Namn, däremot, tillhör Ordet – Livsanden. Något annat Namn än de tillfälligt lånade

finns inte bland benämningarna. Namnet är nämligen osynligt.

Endast Jesus gavs Namn. Och den som inte kommer i tillblivelsen bär heller inget Namn. Vem kan bära ett namn som inte blivit till, och som heller inte finns hos Gud? Den som blivit till bär därför ett Namn, och känner själv till det.

Men alla som fötts har ju fått ett namn av sina föräldrar? Och vad menas då med Namn? *

De som bär sanna Namn, istället för tillfälliga, är de som fått den nya och relevanta identiteten – de som fötts av Gud – så som Guds värdefulla stenar (ögonstenar). De bär de verkliga Namnen i oöverskådliga tidsrymder, på det sätt som utmäts efter var och ens tillblivelse och fason. Den fulländade är ensam om Namnet, och kan se sitt Namn, men låter det bli outtalat, i avsaknaden av fåfänga.

Namnet som Jesus gavs, var Guds förtroende till honom, han som följde Guds Andemening. Därför blev Jesus Guds utsände Son, för att han lovordade Ordets Gud och Livsanden.

Ja, Jesus lovprisade Livsanden. Var och en blir uppenbarad, som Ordets görare *, genom sitt eget medvetande, som är länkat med platsen där var och ens rot för dem upp genom alla rymder, dit de hör hemma. Och allas rötter får ny växtkraft för nya bestämmelser. Och dessa bestämmelser, som tillhör De Levandes Bok, är för oss alla ett förborgat kapitel. Gud är i alla, och alla är i Gud.

Människorna blir inte uppenbarade om de själva inte söker tillblivelsens lockelser. Föreställningarna om Gud lovprisas, och ingen tänker sig Gud som obetydlig, eller bitter och ond. Och inte heller snar till vrede, utan en som är mild och tålmodig. Gud anses av dem alla vara kännaren över alltets alla rymder, innan de blev till. De ser Gud vara den Ende, som är utan behov av att bli undervisad.

Det är genom människors strävanden efter insikt, som interagerar mellan var och en och den omätbara storheten. I strävandet har Gud, den Ende och den Fulländade, varit till för människorna, och många kunde finna livet. Hos dem finns inte längre bristen på kärlek och rättvisa – alla fann harmonin i Livsanden. De vrider och vränger sig inte längre runtom sanningen, därför att Gud nu är i dem, och de är i Gud. Detta är Guds relationer med människorna.

De strävsamma behöver inte längre sakna något, utan allt finns i Livsandens harmoni. De fick självkänedom om sin egen rot, vilket leder till den ogrumlade fria viljan. Hos dem finner Gud var och ens rötter, och de gläder Gud i djupet.

De finner Salighetens plats, för alla dem som själva vill.

Efterskrift:

Vilken evangelietext är äldst? Markus- eller Tomasevangeliet? Det är frågor som ibland ställs på sin spets – av olika skäl. Många värderar traditionen av de först skrivna Jesuskrifterna, som trovärdigare, som mer autentiska och sannare – på grund av närheten till Jesu livstid.

I en jämförelse med sådana värderingar, kan vi utläsa Jesus egna uttalanden i evangelietexterna. Jesus gjorde ett principiellt uttalande om att, först kan bli sist, och sist kan bli först, och det avgörs av Gud, inte av människor. Och det beror i så fall på innehållets objektiva sanningshalt. Det gäller överlag i människornas alla göranden, vilket slutgiltigt avgörs av Gud. Det blir antagligen bäst så.

Värderingar inom exegetiken skall inte nödvändigtvis behöva utgå från vad som kan anses vara först, i något slags hierarkisk hegemonitävlan, utan hellre vägas av det kvalitativa innehållet. Om en hierarkisk rangordning utgår från åldersbestämning, så degraderas istället sakinnehållet, vilket aldrig kan anses vara rätt tro i Jesu andemening.

Tomasevangeliet, exempelvis, anses numera av en hel del forskare som den allra första evangelietexten. Om Paulus var före, så är det i så fall inte som evangelist, utan förespråkaren för den egna andans värderingar. Vem, eller vilka som kronologiskt var först har ännu inte exakt fastställts, och har kanske ingen avgörande betydelse.

Efter den första kristna perioden kom de fem evangelietexterna gemensamt att utgöra de värdefullaste dokumenten av Jesus uttalanden. Utöver dessa fem skrevs med tiden mängder av skrifter, som handlade om samma ämne. Och ämnet gällde Jesu Glädjebudskap. Alltså, det som Jesus bett människorna att göra.

Petrus uppmanade också anhängarna att profetera, det vill säga att sprida glädjebudskapet, i skrift och predikan. Jesus bad uttryckligen sina anhängare att göra lärjungar av alla människor.

Och det är kring detta som Sanningens evangelium handlar om. Människorna gick Jesus ärenden, men inte kejsarmaktens. Konsekvensen av detta blev att

skrifterna brändes upp av härskarmakten och deras lakejer.

Glädjebudskapet mångfaldigades, och tusentals skrifter och böcker har med tiden skrivits. I modern tid kan vi ännu höra frigjorda predikningar runt om i världen, vilka handlar om Glädjebudskapet, men som trotsigt går långt utanför det påtvingade från kyrkofäderna och kyrkomötena. Det påtvingade var många gånger diktatoriska och absurda tilltag, när de gjorde sig till ledare över Guds ord. Det är endast Jesus som är ledaren för alla Jesusanhängare. Det är förutsättningen för var och ens tillblivelse.

Urvalet av de fyra evangelieskrifterna, var visserligen av högsta kvalitet, men bestämdes av Iraenus personligen, utan mandat från de troende människorna.

De kristna av alla slag, tog emellertid mängder av skrifter till sitt hjärta. Precis så som vi kan göra i dag. Det finns en omfattande kristen litteratur idag, som inte alls är likriktad, och det är den andan man ska se de tidigkristnas självtagna yttrandefrihet.

Maktsökarna däremot, motsatte sig den tidens fria vilja. Några av Jesus sista ord i hans levnad, gällde varningar om att han kommer att förrådas efter sin död. Och det var i dessa sammanhang som han också förrådes.

De kristna sökarna ville tillsammans med sina medsökare, bestämma över det som var från Jesus och från Gud.

Mot den fria viljans yttringar mobiliserades krafter, som helt enkelt inte tålde att människor andades fritt. Genom kyrkomöten beslutades om vad som var sanning eller osanning; vad som var av Gud och vad som var heresi. Och dessa Herrar gjorde sig till kyrkofäder över både Gud, Jesus och människorna.

Valentinus blev utsatt för sådana kränkningar, vilket också, med tiden, tusentals andra fritänkare blev utsatta för, och deras skrifter förklarades som heresi. Därefter förstördes och brändes mängder av texter, vilka gett uttryck för människors goda vilja, och försöken att sprida Jesus ord, och göra människorna till Jesu lärjungar – men helt utan tvång.

Ja, genom århundradena förföljdes och mördades en mängd troende människor. Inte alls av en troende allmänhet, utan av dem som mobiliserade den

banala makten över människorna. Det var alltså inte bara romerska kejsare som brände kristna, det gjorde även de nya makthavarna i kampen över själarna. Och det förhållandet varade in i modern tid.

Det som störde den tidens nya makthavare var sådana tankar, som bland annat hävdas i Valentinus skrifter, nämligen att var och en kan göras anträffbar i en personlig relation med Gud – utan mellanhänder. Och den bedömningen kom direkt från Jesus andemening.

Istället gjorde sig ett illegitimt ledarskap till ställföreträdare för Gud, med tvingande makt över människor och tro.

I vår tid har emellertid människorna själva tagit sig friheten att tycka fritt, om än inte alltid helt fullkomligt. Det har inte alltid varit så lätt, eftersom det handlar om demokrati, vilket många gånger kan vara besvärligt – demokrati ställer krav på människorna.

Den fria viljan måste läras och prövas – människor emellan. Men ingen bättre än Jesus har väl visat vägen för en sann och levande demokrati. I alla fall som jag ser det. Se skillnaden på världsordningens "demokrati", och den demokrati Jesus visar prov på!

Den fria viljan var en del av urkyrkans prövningar – för de troendes tillblivelse. Men den utvecklingsprocessen hindrades alltså på grund av maktens destruktiva hegemonisträvanden – makten över människorna, till människornas fördärv.

Endast Jesus bör betraktas som ledare över sina anhängare!

Kommentarer:

Sanning, eliminerar skillnaden mellan sken och verklighet. Sanning är ett centralt filosofiskt och andligt begrepp. Under antiken kunde sanningar upptäckas genom tankekraft, i människornas relationer med naturen och Gud. En rad kunskap tänktes ut i de forna civilisationerna, som Mesopotamien, Egypten, Persien, Indien, Kina och en rad andra kulturer. Kunskapen kom till i medvetandets tillämpade relationsprocesser mellan människor sins emellan, naturen och i Gudsrelationer.

Naturvetenskapliga värderingar om sakernas tillstånd, har många gånger sitt ursprung hos bland annat grekerna. Och mycket av den kunskapen är i dag allmängiltigt.

Både Aristoteles, och senare Thomas av Aquino, gav filosofiskt stoff till det som utvecklades till *Korrespondensteorin* – i det som handlar om överensstämmelsen mellan det sagda och hur tingen förhåller sig i verkligheten.

Ur detta formulerades en rad värderingar i spinnets av filosofisk materialism och filosofisk idealism. Båda filosofierna smälte samman till status quo, utan att ha kommit fram till någon reell syntes. Förklaringsgrundens dialektiska kunskapsprocesser fick ändå stor betydelse i den systematiska kunskapsförståelsen.

Synen på sanningshaltens trovärdighet, har värderats ur många perspektiv, inom både teologi och filosofi, men även av naturvetenskapen. I dessa processer kan i dag anas vissa sammanfallande synteser. Inom fysiken och matematiken talas det om en enda fysikalisk förklaringsprincip – Standardmodellen enligt Einstein. En förklaring som numera utvecklats till M-teorin, av Einsteins efterträdare, Edward Witten. Och Heisenbergs begrepp om osäkerhetsprincipen, visar att fysikens fastställda sanningar, ibland måste ruckas, då nya sanningar anses mera sanna.

Ett av många filosofiska kriterier menar, att ett omdöme som inte harmonierar med kända omdömen förkastas som inkorrekt, vilket kan tolkas som brukbarheten av det bedömda. Denna ensidiga uppfattning är beprövad, av både diktaturer och den gamla kyrkan, då många med olika ståndpunkter förföljdes och mördades.

Matematikern och filosofen Bertrand Russell, motsatte sig bestämt ovanstående sanningsbegrepp. Hans andlighet och övertygelse, som korrespondensteoretiker, utgick från värderingar, som i det stora hela överensstämmer med Valentinus sanningsbegrepp.

Sanningar finns, men kan hos människorna vara relativa, eller subjektiva, efter det att nya sanningar kan bedömas som mera sanna. Därför är det knappast meningsfullt att religiösa organisationer försöker tvinga fram ståndpunkter om sitt eget förträffliga sanningsinnehav över Guds Ord, speciellt i tolkningen över skrifterns giltighet. Då blir det oftast mera misstro än sann tro.

Att skrifterna är av Gud, i så motto att skriftställaren inspirerats i Gudsrelationer, blir i så fall betydligt trovärdigare. På så sätt görs inspirationerna intressantare för dem som tankarna riktas till.

Genom urskiljning kan emellertid sanningar uppenbaras, men av andra skäl än att okritiskt kallas för sann tro – eller enda sanna tron. Samma sak borde gälla för politiska ideal och ställningstaganden. Missbedömningar kan ske hos alla. Men sanningar kan också anas, genom reflektioner och studier, och med en upptränad urskiljningsförmåga. Så fungerar många gånger den undersökande vetenskapen.

Jesus själv kom i konflikt med vissa människor, vilka uppfordrande pekade på det som står i skriften. De menade att det står klart och tydligt i Heliga skriften, och det är av Gud. Men vad dessa människor inte förstod var att Jesus läste med sina egna ögon.

Bibeltolkningen av i dag läses många gånger mellan raderna, ungefär så som Jesus gjorde. Och därför kan sökarna upptäcka andra sanningar än de gängse. Se därför sanningen som eftersträvansvärd, men blunda aldrig för sanningen!

Eon, latin, *evighet*, ett i dag vetenskapligt ord för *geologisk tidsenhet* av högsta rang, närmast över *era*. Enligt modern naturvetenskaplig terminologi indelas jordens historia i tre eoner, *arkeikum*, *proterozoikum* och *fanerozoikum*, och allt det som bildats under en eon kallas *eonotem*.

Att detta faktum här tas upp handlar om språkbruket, som använts under tider-

nas lopp. Exempelvis har begrepp som "den eviga staden" ett direkt ursprung ur ordet eon, på samma sätt som Jesus kallades Eonen Jesus – Jesus den evige.

Och Jesus efterföljare kallades under latinsk tid för eoner – de som fötts för evigheten. Något annat hokuspokus ligger inte bakom dessa epitet. De kristna gnostikerna (lärda) misstänkliggjordes, av dem som ville bestämma över Ordets betydelse, för maktens skull, det gällde vissa kyrkofäder och andra dignitärer.

Aion, grekiska, som från början var ett ord för livstid, eller lång tidsålder, senare med betydelsen evighet. Spekulationerna kring orden aion/eon är inte märkvärdigare än att ordet används än i dag. Spekulative gnostiska vrängningar har säkert förekommit. Men det är knappast någonting, som kan mäta sig med de diaboliska fördomar, som utsatte kristna gnostiker av förföljelser, i en fruktansvärd omfattning.

Alltet, har med exemplet "Alltet interagerar genom Guds medvetande" visat att den moderna naturvetenskapens definitioner handlar om en holistisk Enhet. Inom vissa grenar av naturvetenskapen uttalas termen kring begrepp som *processteologi*, som en världsbild. *Panenteism*, är en naturteologisk och filosofisk term för Alltets metafysik. Det har lett till andliga perspektiv, som omfattas av begreppet panenteism. (Se skillnaden på panteism).

Fullkomlig, är ett värdeladdat ord, när det syftar på människor, och bedömts som elitistiskt och orealistiskt. Det är få som tror att människan kan bli fullkomlig.

Jesus uttalanden om fullkomlighet är självklart en målsättning och ideal, i riktning bort från det ofullkomliga. Vi ser exempelvis ofullkomligheten i nutidens beteenden inom människornas alla göranden. Om ofullkomligheten i världen väger tyngre än det fullkomliga, så kan konsekvenserna leda till att världen rämnar.

Kärl, människan är skapad av 20 grundämnen ur jorden. Av jord och lera kunde kärl brännas. Denna symbolik gick överstyr i riddarsagornas graalromantik, som istället handlade om blodets och arvets betydelse – de självskapade egenverken.

Jesus Eonen, eller Jesus den evige, har inom Kristenheten det smyckande epi-

tetet Guds Son. Att vara son till Gud är ju inte något obetydligt. Det är storartat, och därför stavas Guds Son med stort S, för att rikligt utsmycka Jesus betydelse.

Jesus framställs av många som något oöverkomligt, någon man knappast kan närma sig – och än mindre bli som honom – trots att detta tillhörde Jesus kärnbudskap. Under Jesus blev man underdånig, och någon man bara kunde be till.

Han finns på gigantiska målningar i kyrkor, uppe i taken, där han tycks surra och göra loopar uppe i himlen.

Läser man om Jesus i evangelietexterna, ser man någonting helt annat. Framförallt ser man något mycket mer och innehållsrikare. Hans verkliga ord överträffar människornas illusioner och förvrängningar av ordets betydelse.

I Gamla Testamentet är Guds söner benämningen på gudaväsen i det himelska hovet. Och Gud är Israels smorde kung, över Israels utvalda folk. Men tolkningarna kring detta fick en hel del kommentarer, av dem med lyhördhet till Gud – bland dem fanns profeterna.

I Nya Testamentet görs Jesus till ett gudomligt föredöme, som Guds son, vilket ska efterföljas av dem som kommer att få se Gud. Efterföljarna är Guds barn, och Jesus systrar och bröder. Guds barn blir i detta sammanhang en starkare benämning, i och med allt det Jesus uttalat om barnsymboliken i sina predikningar.

Att Jesus anses vara Gud är kontroversiellt. Men om man ser Jesus i Gud, och Gud i Jesus, så får han faktiskt en touch av Gud. På något annat sätt kan man aldrig göra Jesus till Gud. Jesus är gudomliggjord, men helt på Guds villkor.

Det står emellertid helt klart att Gud är Gud, och Jesus är hans profet, som går Guds föredömliga ärenden. Redan under urkristendomen var utgångspunkten förtroligheten med Gud, som Jesus gav prov på. Och Jesus kallades "abba", som betyder "far", mer än Fader, och allra minst Herre. Det är först och främst Paulus som förgudar Jesus, men det gjorde även Johannes.

Att Jesus har preexisterat, genom inkarnation, behöver inte alls vara omöjligt, med tanke på korrespondersteorin, och allt det som kommit fram genom kvantfysiken, vilket behandlats av en hel del forskare med värderingar besläktat med processteologi.

Tvånatursläran handlar om att Jesus har en gudomlig och en mänsklig natur. Läran var särskilt stor i Antiochia. Mot denna tes uppkom ett motstånd från staden Alexandria. Deras motargument handlade om den oupplösliga enheten mellan gudomligt och mänskligt, som de värderade vara en enda natur.

Dessa ståndpunkter behöver inte vara en motsättning, eftersom Jesus gör helt klart att "orden lagts i hans mun", och att det inte är han själv som helar, och uppmanar därför att vi ska "tacka Gud istället". Ja, exemplen är många.

Men i ståndpunkternas teser tycks även syntesen vara möjlig:

Livsanden är Alltets görare, och genom Jesus vill Gud låta människorna bli till, och Jesus är den som blivit till, och gudomliggjord. Eftersom människors strävan gäller att följa i Jesu fotspår, för att bli som Jesus, gudomliggörs även människorna, därför att människorna är ett med Naturen, Alltet och i Livsanden.

Guds namn, är osynligt på grund av dess outgrundliga omfattning – enligt semantiska uppfattningar. Egentligt namn, *nomen proprium*, "ovan", eller i betydelsen "högsta", och som *antroponym*, enskilt personnamn, anses det finnas en oupplöslig bindning mellan personen och namnet.

Namn har en stor betydelse inom alla kulturer. I flera kulturer existerar vissa namnbyten på grund av värderingarna av nya personförhållanden. I Europa, exempelvis, i och med adlande, eller med nya titulaturer, och så vidare, vilka är en tillägsform av namnets betydelse.

Att namn ändras efter var och ens fason, har varit vanligare bland vissa av världens kulturer – men har förekommit mer eller mindre inom kulturerna.

Inom hela den Indoeuropeiska språkgemenskapen, har det nyfödda barnet i stort sätt, fått ett förnamn som sedan följt dem genom hela livet.

Namnbyten som Valentinus skriver om, människor med en ny fason, som ges en *signatur(a)* handlar om Jesus märkning av fåren – de som blivit till. Namnbyten har funnits sedan urtiden för personers status och prestige. I den andan får exempelvis en nyutsedd påve ett nytt namn, och de som inträder i ett kloster markeras med ett nytt namn i en ny tillvaro.

Namn har säkert varit behovsframkallat av ren praktisk nödvändighet. Och i

de första civilisationssprången uppkom namn genom hierarkisk urskiljning. Med tvådelade namn över ära och styrka (ditematisk), som senare kunde utvecklas till adelsnamn. De lägre klassernas namnbildning utgick från början av ett enda namn (monotematisk).

Egennamnen har svarat mot ett praktiskt identifikationsbehov. Namnet särskiljer en mängd företeelser, Ortsnamn, företagsnamn och människor och så vidare.

Valentinus menar att den rätta identifikationen av egennamnet, som motsvarar den rätta kvalitativa identifikationen, utan världsliga hierarkiska värderingar, kommer att gälla först med den uppenbarade människan.

Människans egennamn av i dag, är hopplöst enahanda, och några nybildningar av förnamn förekommer inte längre i världen – mer än i öknamn eller artisnamn. Så namnen är knappast längre någon större identifikation av en människa. Även om ett personnummer är optimalt särskiljande, så beskriver inte detta nummer särskilt mycket om individens medvetande.

Benämningarna Livsanden, Heliga Anden, Gud, Herren eller Allah är inga namn på Gud, medan däremot Jahve och Jehova är benämningar som gjorts till egennamn. Kring föreställningarna om Gud finns ett identifikationsbehov, och då har egennamn och epitet fått ersätta Guds riktiga Namn.

Men – och det är viktigt – ersättningsnamnen duger trots allt bra och bör respekteras, eftersom vi ännu inte har någonting annat.

Ordets görare. Valentinus gör helt klart att frälsningsverket aldrig handlar om elitism. Istället handlar det om människornas medvetna – eller omedvetna handlingar – och vad handlingarna får för konsekvenser. De saliggjorda finns hos Gud, de övriga gör sina egna val i handlingarna medmänniskor emellan. Det var och en gör för medmänniskan gör de också för, eller mot, Gud. De prövar sina ståndpunkter och sina handlingar, i teser och antiteser, och med den goda viljan kan gemenskapens synteser bli till.

Okunskapen är sällan självförvållad. När den är självförvållad, och inga godtagbara ursäkter är tillräckliga, så tycks utterligare möjligheter finnas, genom att

den ofullkomlige fortsätter i tillväxten för livet.

Bland ordets görare ingår alla dem – troende, som icke troende – som gör allt det nödvändiga som krävs av människan, på grund av insikten genom medvetandet.

Den föredömlige har insikten av det som krävs av människan och hennes medmänniskor.